21e jaar. N° 85. Zaterdag 18 Juli 1874.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 18 JULI.

—

Gemeente-raad.

De gemeente-raad van Tongeren moet vandaag zaterdag, om 6 uren s'avonds, bij een komen. Het dagorde bevat de benoeming van eenen stadsontvanger in vervanging van M. François Claikens overleden.

Het dom stadhuisbladje heeft zich verleden zaterdag nog al grof versproken want het heeft, zonder het te willen, duidelijk te verstaan gegeven dat onze liberale bazen de gelegenheid gaan waar nemen om eene politieke wraak uit te voeren.

De katholijke leden van den raad, zegt het gazetje van MM. Perreau en Cie, willen het traktement van den ontvanger van 800 fr. verminderen, zoodat deze jaarwedde die thans 1200 fr. beloopt, op 700 zou gebracht worden. M. Smeets bediende van het stadhuis, biedt zich aan om op deze voorwaarden het ambt van stadsontvanger te bedienen.

Men denkt misschien dat de liberalen, die de meerderheid op het stadhuis uit maken, zich haasten dit voorstel aan te nemen en aldus eene jaarlijksche besparing van vijf honderd franken te doen ? Geenszins.

Spaarzaamheden, dat is voor een liberaal de geringste zijner zorgen. Het eerste en noodzakelijkste punt dat is van de partijdrift te voldoen. Wilt gij nu eens weten hoe onze liberalen het gaan aanleggen ? Zij gaan het ambt van stadhuis-bediende, hetwelk M. Smeets bekleedt, afschaffen en de jaarwedde van den ontvanger op 900 franken in plaats van 1200 bepalen.

Op deze wijze hebben zij den schijn eene besparing op het traktement van den ontvanger te doen; doch terzelfder tijd bereiken zij een ander einde, te weten de afstelling van M. Smeets als bediende van het stadhuis.

Wij zijn groote voorstaanders van alle besparingen, doch, rechtuit gezegd, in dit geval hebben wij weinig betrouwen in de bezuiniging die voor de gemeente-kas zal voortspruiten uit de afschaffing van het ambt van M. Smeets. Wie zal het werk doen dat door dezen bediende gedaan werd? Zal de stads secretaris zich daarmee gelasten ? Zal men dezen kunnen verplichten het werk van den stadhuis-bediende te doen zonder verhooging van jaarwedde ? En indien men genoodzaakt is hem eenen loon te geven voor de nieuwe bezigheden die men hem oplegt, waar is dan de besparing ?

Het stadhuisbladje kent een middel om eenen politieken tegenstrever van kant te zetten en tevens de goede vrienden te beloonen. Er is niets eenvoudiger. Wil men zich ontmaken van eenen politieken tegenstaander, men schaft zijn ambt af en men zendt den bediende wandelen. Doch s'anderendaags verklaart men dat het ambt moet hersteld worden en men benoemt den eenen of den anderen goeden politieken vriend met eene verhooging van jaarwedde.

Dat stelsel hetwelk het stadhuisbladje, met zijne gewoontijke onnoozelheid bloot legt, heeft alle voordeelen. Het dient te gelijker tijd : 1° om de politieke vrienden te beloonen ; 2° om de tegenstrevers te kastijden en 3° om aan de liberale geldverknoeijers den schijn te geven van spaarzaamheden in te voeren.

Onze stadhuis-bazen beelden zich in dat er nog menschen bestaan die onnoozel genoeg zijn om die verkeerdheid niet te verstaan. Gelukkigijk beginnen de burgers van Tongeren klaar te zien.

IJzeren weg.

Verleden woensdag werd er in het provinciaal gouvernement te Brussel overgegaan tot de aanbesteding 1° van eenen ijzeren weg vertrekkende van Tongeren en zich langs Borgloon en St-Truiden verbindende aan de linie van Thienen naar Diest en Beverloo ; 2° van eenen ijzeren weg van Thienen, langs Diest en het Kamp van Beverloo, zich verbindende aan de linie van Antwerpen naar Gladbach.

De concessie van deze twee spoorwegen is toegestaan aan M. Pousset, commisaris der buurtwegen in het arrondissement Tongeren. Men weet dat het M. Pousset is die het eerste plan opgevat heeft van eenen spoorweg van Brussel naar Aken.

Tongeren, den 17 juli 1874.

Mijnheer de *Postrijder*,

Gij moest mij wel eens zeggen hoe het komt dat allewijl alles heel anders gaat als vroeger. Zou dat misschien de fout zijn van die ster diedaar 's avonds met haren langen staart door den hemel wandelt?

Toen ik jong was, — dat is morloot lang geleden — ging ons tongersch huishouden heel anders. De menschen leefden in vrede met elkander, zij gingen 's morgens naar de kerk en 's avonds als het schoon weêr was met vrouw en kinderen rond den wal draaijen. De burgemeester en de leden der stads-overheid gaven in alles het goede voorbeeld. De politie, zoo als het altijd gebeurt, volgde natuurlijk het exempel harer meesters en was er ergens een deugniet die wat te veel vlegelarijen uitzette dan had de politie gezag genoeg om zich te doen eerbiedigen. — Hoe toch de tijd verandert is, hé *Postrijder !*

Eertijds geloofden de menschen aan onzen Lieven Heer. Vandaag zijn er vrijdenkers die spotten met alles wat de catechismus ons voorhoudt, maar die vast gelooven aan heksen en spooken. Ik ken er een die veel te slim is om zondags naar de kerk te gaan, maar die vast gelooft dat hij een spook gezien heeft met hooge stievels aan. Brr !!!

Die komeet, die komeet, met haren staart van acht honderd duizend uren lang. (Wie het niet gelooft moet het maar gaan meten).

Eertijds had men zooveel onnoodigen prul niet veil als vandaag. Zij die gelast waren met de bestiering des stadsbelangens, regeerden de stad met alle mogelijke spaarzaamheid. Vandaag verkoopt men de menschen oneindig veel slappen praat ; men spreekt nog van spaarzaamheid maar men doet niets anders dan geld met hamers breken ! Als het kwestie is van kiezen, dan belooft men den burger al wat schoon is, maar eens dat Mijnheer de liberaal gekozen is, dan denkt hij niet anders meer aan den onnoozelen kiezer dan om hem eene rimbambel zware en onnoodige imposten op den kraag te spannen.

Eertijds was de eerste zorg der stadsbestuurders het godsdienstig onderwijs in de scholen te verzekeren. Vandaag geeft men daar den bliksem van, men stampt om zoo te zeggen den priester de school uit ; maar men geeft zijne volle goedkeuring aan het gedrag van sommige professors van het stads-collegie die deel nemen aan eene echte ongodsdienstige en vrijdenkers manifestatie.

Die komeet, die komeet !

Ik herinner mij van in 1811 eene komeet gezien te hebben die niet slecht op die van vandaag trok. Zij voorspelde den val van Napoleon. Geloof mij vast die van 1874 voorspelt het naderend einde der tongersche liberalerij.

Een oude Tongenaar.

Dramatisch-Genootschap van Bilsen.

Zondag ll. gaf het Dramatisch Genootschap van Bilsen eene schoone vertooning.

Het programma melde, met de medewerking van Mevr. Battaille ; *De kiesmakelaars* van Van Driessche ; *K'ben van de feest* boertig tooneellied, en *de dochter van den kleermaker* door Willems.

De jonge tooneel-liefhebbers deden als gewoonte best hunnen plicht, ook mangelden aan den schoonen bijval die hun spelen verwierf, noch het hartelijkst schaterlachen, noch het daverend handgeklap van een schoon uitgezocht en talrijk publiek.

Mevrouw Bataille is eene kunstenares in den nauwkeurigsten zin van het woord.

Zij spreekt ronduit, gemakkelijk en klaar ; zij zingt machtig, duidelijk en schoon ; zij speelt ontrukkend natuurlijk en lief. *De dochter van den Kleermaker* bedroeg verscheidene rol-veranderingen ; met het grootste gemak, met de fijnste nabootsing nam zij stem, handelwijze en houding der meest-tegenovergestelde personnaadjes aan.

Het ware te lang de twee blijspelen te ontleden, en er al het meesterlijke, door onze kunstenares ontvoerd, voor den dag te halen.

Onmogelijk beter zong zij het kluchtlied *K'ben van de feest* ; schooner, geestiger en natuurlijker lachen mag niet een. Ook bijgeleidde de gansche zaal in een onbedwingbaar geschater zoo algemeen haar mede, dat geen mond in het lokaal hoe ernstig hoe zuur ook, de hem nog restende tanden, niet voor het licht bracht.

Onophoudend juichtten de toehoorders, de gansche vertooning door Mevr. Bataille toe, verscheidene bloemtuilen wierden haar aanboden, en menigmaal riep haar het publiek, geestdriftig terug op het tooneel.

Moge Mevrouw Bataille nog dikwijls onze vertooningen zoo luisterrijk verheffen, en het gansche kanton zal er een feest van maken, in Bilsen, een zoo buitengewoon aangename avond te komen doorbrengen.

Betreurenswaardig is het, en dit bleek vooral zondag, dat de zaal zoo armzalig klein is. Nogtans, het dient gemeld, men zegt dat Mr Burgemeester dien avond eenige woorden gelost zou hebben, die ons, op dat opzicht, veel hopen laten.

Men leest in den *Indépendance* :

« Aangaande de bewering, dat de dader van den aanslag op von Bismark, tot een katholiek werkmans-genootschap, te Salzwedel zou behooren, heeft de *Kolnische Zeitung*, van wege den voorzitter der katholieke werkmans-genootschappen die te Keulen woont, een bericht ontvangen, waarin verklaard wordt, dat te Salzwedel geen genootschap van dien aard bestaat. »

CONCORDIA.

BOOGSCHIETING OP HET BLAZOEN.

Concours van donderdag 16 juli. — 42 inschrijvingen, elk van 6 pijlen.

HOOGE PUNTEN.

1ste prijs	Moray Joseph, zoon.	. .	85 punten
2e »	Swerts Joseph, zoon.	. .	83 »

LAGE PUNTEN.

1ste prijs	Moray Jacobus	. . . .	21 punten
2e »	»	. . . .	59 »

BUITENLAND.

Frankrijk.

Er is te Parijs een karavaan Laplanders aangekomen, samengesteld uit twee honderd der voornaamste personen van dat land.

—

MOEILIJKE TOESTAND.

Er zijn inderdaad oogenblikken in het menschelijke leven, waarop men zich soms in eenen moeilijken toestand kan bevinden, en wie hier aan zou twijfelen, spreke er slechts van aan den heer X., pannenbakker te Neuvilly.

Voor eenigen tijd moest deze nijveraar zich voor handelszaken naar Parijs begeven, doch alvorens te Cateau den spoortrein te bereiken, moest hij eenen geruimen tijd te voet door eenen slijkerigen weg gaan, en daar het den ganschen weg geregend had, kwam hij bemorst en beslijkt aan de statie.

Toen hij in den waggon had plaats genomen, begon hij er aan te denken, zich zoo zindelijk mogelijk bij de personen aan te bieden met welke hij handelen moest. Hij herknoopte zijn halsdoek, borstelde zijn frak en poogde daarna het slijk dat onder aan zijne broek kleefde, er af te vrijven.

Dit ging echter niet zeer gemakkelijk en daar hij zich alleen in het rijtuig bevond, zegde hij op eens bij zich zelve :

— Ba ! ba ! ik zal ze maar uittrekken !... er kan niemand binnen komen, daar de trein zoo snel rijdt...

En hij trok zijn broek uit...

Ten einde het stof er uit te kunnen schudden kreeg hij het gedacht, dit kleedingstuk door het vensterke uit te kloppen ; maar ongelukkig... een rukwind sleepte hem de broek uit de handen.

Men oordeele over zijne wanhoop en eer hij weêr tot bezinning gekomen was, riep reeds de treinwachter !

— Busigny ! Busigny !

De heer X. stak het hoofd door het vensterke, poogde de aandacht der bedienden, door wenken tot zich te trekken.

Eenige reizigers die op den trein gewacht hadden, en die meenden dat hij hen wenkt omdat er nog plaats in zijn rijtuig was, wilden het portel openen en binnen komen. Hij had al de moeite der wereld om hun zijnen toestand te doen begrijpen, toen juist een bediende aankwam, die na zijn ongeval gehoord te hebben, een zijner broeken uit de statie haalde, en de heer X. alzoo in staat stelde den waggon te verlaten.

Wanneer de vrienden van den heer X. hem willen doen lachen, spreken zij hem voorzeker niet van zijne reis naar Parijs.

Duitschland.

De *Daily News* kondigt eene depeche van Berlijn af, waarin gezegd wordt dat de aanslag op M. von Bismark, weinig opschudding in deze hoofdstad veroorzaakt heeft. De bevolking heeft waarschijnlijk begrepen dat die aanslag een op zichzelve staande feit is, dat hoegenaamd geen politiek karakter bezit.

Het zou voor von Bismark beter gepast hebben aan deze gebeurtenis niet zooveel gewicht te hechten, en het incident niet te overdrijven, zoals hij nu gepoogd heeft te doen, in de aanspraak die hij s'avonds na den aanslag, van op den balkon van zijn hotel tot het volk richtte. « De grootheid, de vrijheid en de eenheid des vaderlands » schijnen ons in het geheel geen gevaar te hebben geloopen en elk weldenkend mensch zal ongetwijfeld den-

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.

(3e VERVOLG.)

De vrouw blikt naar buiten. Het eerste voorwerp, dat hare nog staperige oogen treft, is de strooman, die voor het venster in de frissche morgenlucht hangt te schongelen.

Een kreet van ontzetting ontsnapt haar. Zij heeft de macht niet het luik vast te maken en het venster te sluiten. Zij roept, en iemand komt haar vervoegen.

Nu zien twee vrouwenhoofden het venster uit. Het eene is hetzelfde van daareven, het andere dat van een jong schoon meisje.

Het enge roodkatoenen mutsken, dat haar lief gezicht omlaat, kan met moeite de dikke vlechten van het rijk golvend blond haar bedwingen, de groote blauwe kijkers, waarin goedheid en onschuld blinken, staren met bevreemding op het spotbeeld, de kersroode halfgeopende lippen, die eene dubbele rij hagelwitte tanden ontblooten, teekenen ontsteltenis en droefheid.

Doch men verneemt voetstappen en menschenstemmen in de nabijheid. IJlings wordt het venster dichtgedaan.

Twee daglooners, die zich naar het veld begeven, treden op het tooneel. De kinkels moeten het huis voorbij. Daar krijgt een hunner den strooman in het oog.

Verrast stoot hij met den elleboog zijnen makker aan onder het uitbrengen van een luidklinkend « ha » en wijst hem het voorwerp zijner verbazing.

Ook die makker kijkt op, ook hem ontglipt een onwillekeurig « ha » en beiden, dichter bij de huizing, den lindenboom en den strooman gekomen, gapen den laatsten met opgesperden mond nieuwsgierig aan, om daarna te zamen in een luidruchtig gelach los te bersten, dat gansch de buurt doorschatert, en met dolle gebaarden, drollige grimassen en boersche uitroepen het zoodanig uit te proesten, dat zij hunnen buik moesten vasthouden om de te hevige schuddingen der lever te matigen.

De bewoonsters van het hoeveken zijn het hart in. Zij smalen of schimpen niet op de wreede plegers van het stuk, maar zuchten en jammeren om den hoon haar aangedaan.

Nog eenige minuten vermaken zich de daglooners en jubelen en lachen, dat het een aard heeft en de arme vrouwen door de ziel snijdt. Allengs komen echter de plomperds tot bedaren.

Na nog eenige malen nu den strooman, dan het huis te hebben aangegaapt, nu nog een paar reizen in luid gelach te zijn losgebersten en tusschen beide een oogslag op het venster te hebben geworpen, eindigen zij met kalm genoeg te worden, om elkander een verstaanbaar woord toe te spreken.

— Dat 's voor Loken ! zegt de eene.

— Loken van Mietrine ! bevestigt de andere.

En weeral schateren zij 't uit dat 't gansch het gehucht doorklinkt en de boerendeeren en pachterzonen, die nog tusschen de lakens liggen, uit den slaap doet schieten.

— 't Is zeker voor Loken ! herneemt de eerste.

— Voor Loken Meganck ! herhaalt de tweede.

— Wat zullen wij doen ?

Zij bezien malkaar eene wijl sprakeloos. Na eenen nieuwen blik op de schommelende gedaante, eenen anderen op het venster, ontstaat eene gedachte in hun dik brein.

Zij deelen ze elkander mede, en hun besluit staat vast.

Zij zullen teruggaan, de nog slapende dorpsbewoners wekken, de reeds opgestane verwittigen, hunne ontdekking aan iedereen mededeelen en de gansche parochie getuigen maken van het knoddige schouwspel, voorzeker een van de belangwekkendste welke van menschengeheugen te Austruweel te zien waren.

Zij verwijderen zich snel, doch niet min luidruchtig. De bedrukte vrouwen hooren hen in de verte nog lachen en schateren.

Spoedig is geheel het dorp te been. Het gerucht van het buitengewone voorval heeft zich, als een loopend vuur, van de grootste hoeve tot het nederigste stulpje verspreid.

Overal slaat men de handen te zamen en verwondert zich, dat iets dergelijks, iets zoo ongehoords te Austruweel hebbe kunnen plaats grijpen.

In sommige woningen, in de rijkere, zijn er dochters, die heimelijk de grap toejuichen en zich in de vernedering der vrouwen verheugen, welke het voorwerp zijn van den roekeloozen spot.

In de meeste nogthans heeft iedereen medelijden met haar en scheldt op de daders van het gruwzaam feit.

Toch is men overal evenzeer bereid om aan de uitnoodiging der verspreiders van het groote nieuws gehoor te geven, even begeerig om het beloofde spektakel met eigen oogen te aanschouwen.

Er gebeurt zoo weinig in het dorp, dat het onvergeelijk zoude zijn ditmaal, als er wezentlijk iets gebeurt, te huis te blijven. Ook staan weldra al de deuren open, en stormt geheel de bevolking naar buiten.

Mannen en vrouwen, kinderen en grijsaards, pachters en boeren, dienstboden en daglooners, het snelt al de straat op, dezelfde richting in denzelfden weg langs, om van den schommelingen des stroomans getuigen te wezen.

Daar nadert de nieuwsgierige menigte den boord der Schelde. Verwarde kreten met vrolijk gejuich, gejoel en geschater vermengd, doorkruisen de lucht. Nu eens versmelten de verschillende geluiden tot een enkel, dat aan het rumoer der golven van den stroom gelijkt, wanneer zij, door den noordwestenwind opgezweept, met geweld tegen den dijk aanrollen, dan weer kan men elk der afzonderlijke geluiden duidelijk onderscheiden en bijna de spotternijen verstaan, die uit de talrijke groepen opstijgen. De gehoonde vrouwen durven min dan ooit deur of venster openen, zich buiten wagen of slechts het hoofd buitensteken.

Zij zijn beschaamd tot ter dood. Het meisje smelt in heete tranen, de bejaarde gezellin weent mede om de onverdiende schande en heeft den moed niet een woord van troost te spreken. En de jubelende dorpelingen komen dichter bij ! Het gelach en geluid klinkt luider.

Nog weinige stonden, en de onbarmhartige spotters zullen de plaats bereikt hebben alwaar de strooman uittartend wiegelt, terwijl de slachtoffers van den landelijken moedwil zich aan wanhoop overgeven, in het smartelijke vooruitzicht van den smaad, waarvan zij eenen gerimmen tijd, wellicht, geheel haar volgend leven, het voorwerp zullen wezen.

(Wordt vervolgd.)